

RADA PRO
VÝZKUM,
VÝVOJ
A INOVACE

Úřad vlády České republiky

14. 2. 2024

ve Velké geologické posluchárně
Přírodovědecké fakulty UK

**Konference Implementace
METODIKY 2017+**

Problematika hodnocení přírodních věd v OP1^(M1,M2)

Bohuslav Rezek

(hodnotitel od 2019, člen od 2021, předseda od 2024)

rezekboh@fel.cvut.cz

S čím se dlouhodobě potýkáme v M1 (excelentní výsledky)

- ▶ **Velké kolektivy autorů, velké kolaborace**
- ▶ To není špatně, nejlepší výsledky v přírodních vědách často vznikají ve velkých, mezinárodních kolektivech
- ▶ Ale narážíme opakovaně na obtíže při hodnocení:
 - ▶ Autoři z předkl. instituce nejsou formálně ti hlavní (první, reprint)
 - ▶ Autoři z předkl. instituce mají více afiliací, i mimo ČR
 - ▶ Zdůvodnění podílu (významu!) autorů za předkl. instituci často chybí nebo je nedostatečné

Q: Specifické v OP1 či obecné potíže v M17+?

S čím se dlouhodobě potýkáme v M1 (excelentní výsledky)

- ▶ **Nízká kvalita/relevance zdůvodnění významu i hodnotících posudků**
 - ▶ často hodnotí vědecký obsah (re-review), nikoli význam pro světové poznání, včetně dopadu a odezvy ve vědecké komunitě
 - ▶ často vyzdvihuje kvalitu časopisu, kde byl výsledek publikován, to je irelevantní nebo má dokonce opačný efekt při hodnocení reálného dopadu (vč. citací)
 - ▶ známka neodpovídá hodnocení, resp. není zdůvodněna
- ▶ **Nedostatečné množství hodnotitelů z různých institucí v daném oboru**
 - ▶ instituce se hodnotí vzájemně, Praha hodnotí Brno a obráceně 😊 ...

Tato práce má zásadní význam pro pochopení neobvykle silné Ramanovské aktivity roztoků indukované chirálními barvivy a ukazuje, že daný efekt je způsoben elektronovým cirkulárním dichroismem kombinovaným s polarizovaným Ramanovým rozptylem. Článek má tedy velký přínos pro analytickou chemii, má ale jen omezený ekonomický či společenský potenciál. Práce vznikla ve spolupráci dvou českých a jedné zahraniční (kanadské) skupiny a byla publikovaná v kvalitním časopise s impakt faktorem 15.3. O kvalitě publikace svědčí i 9 citací, přestože byl článek publikován teprve v r. 2020.

S čím se dlouhodobě potýkáme v M1 (excelentní výsledky)

▶ Stále mnoho administrativně technické práce

- ▶ automaticky analyzovat všechny afiliace (i zahraniční) v článku/výsledku a z nabídky hodnotitelů **automaticky vyřadit** ty v konfliktu zájmů
- ▶ standardizované **detailnější odborné oblasti**, které jsou hodnotitelé ochotní s nadhledem a rozhledem hodnotit, a tyto by měli být filtrovatelné během výběru
- ▶ **automaticky v záznamu výsledku** v SKV uvádět (např. stažením z mezinárodních databází) název časopisu, jeho IF/AIS, počet (cizích) citací, počet autorů / autorů z ČR, rok publikace – nejde o kafemlejek
- ▶ **filtrování a komunikace**: časté propadávání oslovených hodnotitelů, i přes počáteční potvrzení o ochotě hodnotit (oslovujeme > 2, ale ...)
- ▶ tím se zrychlí hodnocení, ulehčí administrativně-technická práce garantům

Podněty dle dosavadních zkušeností

- ▶ Získávat více kvalitních hodnotitelů
 - ▶ zatím na bedrech garantů: oslovujeme, motivujeme, vysvětlujeme, vracíme hodnocení
 - ▶ osvěta, propagace významu M17+, ...
např. že hledáme pro hodnocení ty nejlepší, kteří pomohou kvalitu vědy a výzkumných organizací v ČR posouvat objektivně na mezinárodní špičku 😊
- ▶ Školení hodnotitelů (online, ala TAČR)
 - ▶ lepší relevantní posudky, méně náročná práce s hodnocením pro garanty
- ▶ Podobně proškolit zástupce předkládajících institucí
 - ▶ některé instituce se výrazně zlepšili v kvalitě zdůvodnění, jiné ani za 5 let ne

Pozn.: Již v roce 2021 jsme v OP1 připravili „Zásadní podněty pro zlepšení kvality a efektivity hodnocení excelentních publikací v M17+“ 😊

Pozitivní zkušenosti v OP1

- ▶ Kolektivní zájem na spravedlivém hodnocení skutečného významu výsledků z hlediska zlepšování kvality vědy a výzkumných organizací v ČR
- ▶ Hodně času a úsilí se věnuje vzájemným konzultacím, diskuzím o hodnocení, kvalitě zpracování zpráv a výstupů z panelu
- ▶ 2 garanti v panelu jsou velkým přínosem: hodně výsledků (~150), vzájemné konzultace, náhled z různých komunit, zastupitelnost, předávání zkušeností, ...
- ▶ Zlepšování aplikace SKV na základě našich podnětů
- ▶ Pocit, že to má smysl, nejde o „kafemlejek“, ale o skutečné hodnocení, že pomáháme k formování kultury ve VaV

*Q: Je to dostatečně reflektováno v návazných krocích, jednání tripartit, financování?
Důvěryhodnost hodnocení je zásadní!*

ne kafemlejek,
ale leadership
(reflektující hodnocení)